

Obsah

PŘÍRODA A KRAJINA Jaroslav Hrabec	9
Přírodní poměry	9
Geografické poměry	10
Hlucký bioregion	11
Pedologie – půdní poměry	12
Charakteristika jednotlivých typů půd	12
Svahové pohyby – sesuvy	14
Klimatické poměry	15
Vodní poměry	16
Vodní nádrže a mokřady	17
Minerální vody	19
Síranová voda v Maršově u školy	19
Vegetační poměry a květena	20
Fauna	21
Obratlovci	26
Savci	35
Ochrana přírody a krajiny	37
NATURA 2000	40
Chráněná území	41
Významné krajinné prvky (VKP)	43
NEŽIVÁ PŘÍRODA – KRAJINA MOŘSKÝCH HLOUBEK I ŽHAVÝCH VULKÁNŮ Růžena Gregorová	47
Historie geologických výzkumů	48
Geologická stavba	48
Sesuvy	49
Zkameněliny – doklady dávného života	50
Vulkanismus na Uherskobrodsku	51
Nerostné suroviny	53
Mineralogické zajímavosti	56
PRAVĚK UHERSKÉHO BRODU Miroslav Vaškových	61
UHERSKÝ BROD V DOBĚ VELKÉ MORAVY Luděk Galuška	83
UHERSKÝ BROD NA CESTĚ OD CELNÍ OSADY PO PANSTVÍ PÁNŮ Z KUNOVIC (1506) Jiří Mitáček	101
Úvod	101
Bitva na Luckém poli 1116	104
Celní osada „Brod“	105
První písemná zmínka – výčet majetků olomouckého biskupství roku 1141	108
Založení města Uherský Brod	109
První zmínka o vsi Těšov	115
Zlá léta konce 13. století – doba válek a pohrom	115
Opevnění města Uherský Brod	116
Královský dvůr v Uherském Brodě	117
Uherský Brod ve 14. století	118
Vsi Újezd a Těšov ve pramenech 14. a 15. století	121
Cives et iurati Brodenses	124

UHERSKÝ BROD, MĚSTO KRÁLOVSKÉ. DÍL 1.

Brněnské městské právo a město Uherský Brod	128
Uherský Brod v předvečer a ve víru husitských válek	134
Uherský Brod ve 2. polovině 15. století	139
UHERSKÝ BROD V PŘEDBĚLOHORSKÉ A BĚLOHORSKÉ DOBĚ Tomáš Knoz	147
Uherský Brod na Komenského mapě Moravy	148
Hranice spojující a rozdělující	153
Páni z Kunovic na Uherském Brodě	155
Uherskobrodští měšťané v předbělohorské době	160
Páni z Kounic na Uherském Brodě	170
Třicetiletá válka	178
KOMENSKÝ A UHERSKÝ BROD Petr Zemek	183
DĚJINY UHERSKÉHO BRODU OD TŘICETILETÉ VÁLKY DO ROKU 1848 Lukáš Čoupek	203
Každodenní život, významné události	203
Stavební vývoj a místopis, vývoj obyvatelstva	210
Rod Kouniců	216
Panství Uherský Brod	220
Městské hospodářství a městská správa	228
Cechy a řemesla, obchod	236
POČÁTKŮ FORMOVÁNÍ OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI K ZÁNIKU MONARCHIE (1848–1918) Radek Tomeček	253
Revoluční léta 1848–1849 v Uherském Brodě	253
Rozvoj města, politické poměry a obecní samospráva v letech 1850–1914.	259
Uherský Brod jako centrum okresní politické a justiční správy (1850–1918)	279
Židovská komunita v Uherském Brodě v letech 1848–1918	285
Hospodářský rozvoj, průmysl, řemesla a obchod Uherského Brodu v letech 1850–1918	294
První světová válka 1914–1918	309
UHERSKÝ BROD V MEZIVÁLEČNÉM OBDOBÍ Aleš Vyskočil	323
Vznik republiky a poválečné obtíže	323
Obecní samospráva a první poválečné volby.	326
Židovská obec.	329
Samospráva ve službách občanům v prvních letech republiky	332
Pozemková reforma	334
Volby a preferenční struktura místních občanů	336
Město vstupuje do „zlaté éry“ republiky.	337
Uherský Brod jako centrum okresu	344
Rozkvět města brzdí hospodářská krize.	347
Školství	360
Republika směřuje ke svému konci	363
VE STÍNU HÁKOVÉHO KŘÍŽE 1938 AŽ 1945 Miroslava Poláková.	365
Rok 1938	365
Válečná léta 1939–1945	369
UHERSKÝ BROD V LETECH 1945–1989 Tomáš Dvořák.	397
Paměť a dějiny. Kroniky a dějepisectví	397
Místní politika a politická kultura po druhé světové válce.	399
Zrod národních výborů a omezená demokracie	399
Únor 1948 a konsolidace komunistické moci	403
Politické procesy a perzekuce v padesátých letech 20. století.	409
Proticírkevní politika.	411

Majetkové zásahy a proměna hospodářství	411
Znárodnění průmyslu	411
Konfiskace půdy, revize první pozemkové reformy a kolektivizace	414
Lokální identita a ideologie	421
Snahy o změnu názvu města a vývoj uličního názvosloví	421
Proměna svátků a veřejných rituálů	426
Masaryk. Odstraňování symbolu demokracie	426
Zrušení uherskobrodského okresu	430
Religiozita, komunismus a nové formy přechodových rituálů	430
Sociální vývoj	431
Proměna venkovského střediska v průmyslové město	431
Industrializace	433
Obyvatelstvo a jeho pohyb	438
Židé	439
Romové	442
Bytová otázka	443
Školství	451
Zdravotnictví	455
Obnova a rozvoj infrastruktury a další občanská vybavenost	457
Životní úroveň, sociální péče, zásobování a konzum	459
Rok 1968, období normalizace a rozklad státního socialismu	462
Pražské jaro a jeho dozvuky	462
Srpnová okupace	463
Nástup normalizace	465
Integrace	468
Konzumní možnosti, zásobování a životní prostředí jako problémy soumraku státního socialismu	468
DĚNÍ V UHERSKÉM BRODĚ OD KONCE ROKU 1989 DO PRVNÍCH SVOBODNÝCH VOLEB Bohdana Smržová	473
SEZNAM ILUSTRACÍ, PLÁNKŮ A MAP	479
RESUMÉ	495